

Oikeiden kysymysten ja rehellisen analyysin aika

Päävalmentaja Pekka Niemelän analyysi MM-kisoista ja sen taustoista

I Analyysiosa

Fakta on, että MM-kisamenestys 2013 oli mäkihypyssä (kuten muissakin lajeissa) huono. Asiasta on kirjoitettu ja puhuttu paljon julkisuudessa tyyliin ”päitä on tiputtava”. Päävalmentaja on monessa puheenvuorossa löydetty pääsyylliseksi huonoon menestykseen. Suomessa ollaan valmiimpia etsimään syyllistä kuin syitä. Koen siis, että nyt on päävalmentajan puheenvuoron aika. Pyrin tässä raportissa analysoimaan rehellisesti sitä, onko heikko menestys ja heikko tilanne päävalmentajan syytä. Jos näin on, päävalmentaja on valmis ottamaan vastuun ja siitä koituvat seuraukset niskoilleen. Tärkeätä on asettaa kysymykset niin, että niihin saadaan oikeat vastaukset. Teen tämän raportin lajin parhaaksi vastuuni kantaan.

1. **Ydinkysymys on, onko päävalmentaja pääasiallinen syyppä Suomen heikkoon mäkimenestykseen MM-kisoissa?** Kysymykseen voidaan vastata mm. seuraavilla tavoilla. (olennaista on asettaa asiat oikeisiin syy- ja vaikutusyhteyksiinsä)

1.1 *Olivatko valinnat oikeita eli olisiko ollut muita paremmassa kunnossa olevia hyppääjiä?*

Vaihtoehtoja valinnan suorittamiseen oli hyvin vähän. Ehkä ainut, joka olisi voinut tulla kysymykseen, oli Olli Muotka. Hänen kuntonsa ajoitus ei ollut kuitenkaan yhtään parempi kuin muidenkaan. Valinnat tehtiin aikaisempien normaali- ja suurmäkien suoritusten ja Lahden SM-kisan perusteella. Toki yksi kysymys on, että olisiko pitänyt jäädä kokonaan pois MM-kisoista, kun tiedettiin hyppääjien heikko kunto pääasiassa loukkaantumisten (Larinto ja Koivuranta toipilasvaiheessa, vähän täysipainoista harjoittelua) ja kokemattomuuden (Heiskanen ja osin Asikainen, vähän kilpailuja) osalta. Tämä ei kuitenkaan tullut kysymykseen. Sen verran suuri häly nousi jo mäkihiikolta, osan poistuessa harjoittelemaan. Toisaalta takautuvat FIS tuet puolsivat asiaa myös taloudellisesti. En siis katso epäonnistuneeni valinnoissa ja ne tehtiin yhteisymmärryksessä SHL johdon kanssa. Mutta jo tuolloin tiedettiin, että odotukset eivät voi olla korkealla. (Erikoista on, että yhdistetyssä vallitsi lähes sama tilanne, mutta se ei herätä samoja intohimoja kuin mäkihyppy.)

- *Olli Muotkan MC ranking 55; eikä hänellä ollut edes omaa halua MM kilpailuihin.*
- *COC tasolla kauden paras yksittäinen sijoitus: Heiskanen (14.) ja Koivuranta (17.).*
- *Nuorten MM kisoissa paras urheilija: Ojala (16.).*

1.2 *Alisuorittivatko hyppääjät kisatilanteessa?*

Kisatilanteessa aina toivoo, että hyppääjät voisivat tehdä kauden parhaansa. Nyt kuitenkin suoritukset olivat hyvin sitä tasoa, jolla hyppääjät olivat olleet kauden aikana.

Loukkaantuneet Ville Larinto ja Anssi Koivuranta eivät mm. pystyneet harjoittelemaan kuin osan kautta. Venymistä ei siis tapahtunut, mikä tietysti harmittaa. Kisatilanteessa kunnon nostaminen ei ole mahdollista. Hyvin kuvaavaa on se, että ensimmäisistä MM virallisista harjoitushypyistä kisatilanteisiin urheilijamme olivat koko ajan sijoilla n. 30 – 55, kukaan ei

siis heikentänyt tai parantanut harjoituksiin tai kilpailuihin. Tekniikan parantaminen kisan kuluessa ei myöskään onnistu helposti. Se olisikin ollut suoranainen ihme, sen verran teknisiä virheitä hyppääjillä oli (fyysisiäkin). Henkinen kipsi ja alakulo syntyvät siitä, että aletaan yliyrittää tilanteessa, jossa fyysinen kunto ja tekniikka eivät ole kohdallaan. Lisäksi suomalaisessa julkisuudessa oli epärealistinen odotuspaine, joka kohdistui hyppääjiin. Ainut, joka oli kauden edetessä menettänyt varmuuttaan kisoissa, oli Lauri Asikainen. Hänen hyppytekniikkansa heikkeni lentomäki-kisoissa, eikä se sen jälkeen palautunut, yrityksistä huolimatta. Hänen osaltaan kausi oli ensimmäinen maailmancupissa ja kun hän yksin kantoi Suomen mäkihypyn menestymispaineita mm. mäkiiviikolla ja sen jälkeen, ei ole outoa, että kisaväsymyksen alkoi paistaa ja uraa häirinneet vanhat tekniikkavirheet alkoivat korostua.

Tason mittari eli maailmancup ranking kaudella 2012 – 2013:

- Asikainen 43.
- Muotka 55.
- *Happonen 66. (loukkaantui ensimmäisen kilpailun jälkeen)*
- Larinto 71.
- Koivurannalla ei mc pisteitä (polvileikkaus ennen kauden alkua)
- Heiskasella ei mc pisteitä
- Kenelläkään muullakaan ei mc pisteitä kaudelta 2012 – 2013.

1.3 Oliko valmennus ja valmistautuminen MM-kisoihin huonosti hoidettu?

Kaudella 2010 - 2011 vallitsi maajoukkuevetoinen malli, jonka olin saanut rakennettua (Lahden ja Kuopion valmennuskeskuksissa vastuulliset keskusvalmentajat Jari Larinto ja Ari-Pekka Nikkola, lisäksi fysio - ja tekniikka-apulainen). Menestys olikin alussa huikeaa. Kuopiossa joulukuussa 2010 saavutettiin harvinainen kaksoisvoitto (Ville Larinto ja Matti Hautamäki). Mäkiiviikolla Oberstdorfin knock out karsinnan kaksoisvoitto ja kisassa Hautamäki 2.

Sitten tapahtui vastoinkäymisiä, kolmen kuukauden aikavälillä ensin Ville Larinto loukkaantui ylipitkän kisa-hypyn vuoksi Garmischin (pystyssä pysyessään kilpailun voittohyppy) uuden vuoden kilpailussa 1.1.2011. Sen jälkeen juuri loukkaantumisesta kuntoutunut Janne Happonen loukkaantui uudelleen SE 240m hypyssä lentomäessä. Janne Ahonen ja Harri Olli lopettivat saman kevään aikana. Myöhemmin Anssi Koivurannalla ilmeni polven rasitusvamma ja Janne Happonen polvi petti neljännen kerran (2008 reiden avomurtuma).

Näiden lisäksi keväällä 2012 valmennusvastuuta siirrettiin keskuksiin / henkilökohtaisille valmentajille FJ:n rahan puutteen vuoksi. Kukaan ei noteerannut kahta asiaa monista pyynnöistäni huolimatta: 1. Kuopiossa ei ollut yhtään keskusvalmentajaa (Nikkolan työt loppuivat talouden takia), niinpä mm. Happonen päivittäisvalmennus kaatui päävalmentajan syliin ja 2. päävalmentajalta evättiin jälkeenpäin mahdollisuus kiertää keskuksissa. Rakennettu maajoukkuevetoinen malli ajettiin siis kokonaan alas. Kesäleirityksetkin olivat aivan minimissä. Päävalmentaja saattoi siis hyvin vähän vaikuttaa hyppääjien valmennukseen kauden 2012 harjoitteluajana. Kun lisäksi päävalmentajalta evättiin matkarahan ja yöpymisten käyttö valmennuskeskuksiin, myös yhteydet henkilökohtaisiin valmentajiin heikkenivät (mikä kuuluu ja näkyy kritiikkinä). Asiaa yritettiin korjata pitämällä

mm. yhteisiä foorumeita lajin asiantuntijoiden kanssa, jonne henkilökohtaiset valmentajat kutsuttiin. Heistä saapui paikalle vain noin puolet. Kommunikaatiota pidettiin yllä myös puhelimitse ja emaililla, mutta se ei aja tarkoitusta mäkivalmennuksessa. Pyytäessäni videoklippejä urheilijoiden suorituksista, yhdellä ei ole digikameraa, toisella ei ole keinoa laittaa videoita nettiin, kolmas ei näe hyppyrin keulalle (Lahden suurmäki) jne.

Mäkihyppy ei kuitenkaan tule toimeen ilman tärkeitä henkilökohtaisia valmentajia. He ovat mäkihypyn avainhenkilöitä seuroissa (vastaavat fysiikka- ja tekniikkavalmennuksesta), joita systeemin pitäisi voida tukea, kouluttaa ja kaikin tavoin kannustaa. Kahden mäkihyppykeskuksen (Lahti, Kuopio) malli ei siis tarkoita sitä, etteikö järjestelmä edelleen nojaisi henkilökohtaisiin valmentajiin. Olennaista on vain saada maajoukkueen jäsenet tehostetun valmennuksen ja toiminnan piiriin.

Henkilökohtaiset valmentajat A maajoukkue

1. Lauri Asikainen Jyväskylä: Ari Asikainen, Risto Pirttimäki, Kimmo Savolainen (3)

2. Ville Larinto Lahti: Jari Larinto (1)

3. Janne Happonen Kuopio: Pekka Niemelä (1)

4. Anssi Koivuranta Rovaniemi: Tuomas Virtanen ja Ali Koivuranta (2)

5. Olli Muotka Lahti: Ari Saukko ja Jari Larinto (2)

B maajoukkue

Sami Heiskanen Kuopio: Sami Leskinen (1)

Ossi - Pekka Valta Lahti: Pasi Kytösaho (1)

Sami Niemi Lahti: Jari Larinto ja Vesa – Pekka Niemi (2)

Mika Kulmala Lahti: Jari Larinto (1)

Jarkko Määttä Vuokatti: Kari Pätäri (1)

A maajoukkueessa on yhteensä 5 urheilijaa ja heillä 9 henkilökohtaista valmentajaa + päävalmentaja (1) = 10. Kun otamme B maajoukkueen mukaan, niin valmentajien määrä lisääntyy vielä usealla. Jos otamme mukaan nuorten MM ryhmän, niin valmentajien määrä kipuaa jo n. 15 henkilöön, lähes kaikkien ollessa OTO valmentajia. Maajoukkueen toiminta on hajaantunut kuuteen eri harjoituskeskukseen: Lahti, Jyväskylä, Kuopio, Vuokatti, Rovaniemi, Kuusamo. Lahdessa on naisten päävalmentaja mukaan lukien 5 eri vastuupalmentajaa, joista osalla on hyvin eri linja. Jonkun urheilijan kohdalla omilla henkilökohtaisilla valmentajillakin on esiintynyt eri linjaa. Tämä on yksi keskeinen kysymys, joka pitäisi saada ratkaistua. Miten saadaan lukuisa joukko valmentajia puhaltamaan ”yhteen hiileen”. Miten nykysysteemissä ylipäänsä tämä olisi voinut onnistua, kun ei ole ollut edes yhteydenpitoon taloudellisia ja ajallisia resursseja sekä muita edellytyksiä (mäkikeskusvalmentajia).

Hyppytilanteen korjaaminen MM kisatilanteessa oli mahdoton tehtävä. Tällaisessa tilanteessa ja tällä tavalla siis päävalmentajalta oli viety mahdollisuudet (rahat,

apuhenkilöstö, matkakulut, välineet jne.) vaikuttaa olennaisesti valmennukseen ja valmistautumiseen MM-kisoihin. Päävalmentaja toki teki kaikkensa, mitä tehtävissä oli. Jokainen voi tästä päätellä oliko päävalmentaja pääsyllinen heikkoon valmennukseen ja valmistautumiseen. Olosuhteet (loukkaantumiset) ja toimintamallin alasajo tekivät päävalmentajan työn epätoivoiseksi, kun lisäksi vaihtoehtoja loukkaantuneiden tilalle ei ollut saatavissa, jälkikasvun oltua heikkoa. Maaliskuu – syyskuu 2012 päävalmentaja oli maajoukkueen ainoa päätoiminen henkilö. (MM harjoituskaudella). Lajilla ei ollut myöskään operatiivista johtoa (lajipäällikköä ja seurakoordinaattoria).

- Leiritys toteutettiin Olympiakomitean järjestelmätuen avulla (n. 30 vrk / 365 vrk). Osittain se toteutettiin Eesti yhteistyössä (vs. yhdistetty lähes 100 vrk / 365vrk).
- Valmentajafoorumeja on järjestetty yhteensä 6 kpl, paikalla asiantuntijat lajin huipulta: ”koulutus, yhtenäisyys, linja”.
Lisähaasteet:
- Päävalmentajalta evättiin talouden takia yhdistyksen puolelta mahdollisuus kiertää keskuksissa, vaikka se oli keväällä 2012 osa Finnjumpingin strategiaa (ei matka- eikä majoituskorvausta).
- Välinebudjetti 0 euroa (sukset, siteet, monot, puvut, voimalevyanturi, ilmanläpäisykone jne.) Urheilijat maksoivat itse välineensä, Lauri Kettunen teki Nintendo wii laudasta voimalevyä vastaavan systeemin ja korjasi säännöllisin väliajoin pukujemme ilmanläpäisykoneen jne. On ollut jatkuvaa setvimistä ja sukkulointia.
- Urheilijoiden omavastuut toiminnasta ja tasosta riippuen 5 – 15te / kausi. FIS Cup 100% omakustanteinen ja COC n. 50%. Kun kilpailuja on kaudessa n. 30 niin miten lapsiperheen rahoilla voi ne hoitaa ? Monelle perheelle yksikin ulkomaan matka vuodessa on kova juttu.
- Talousvaikeuksien vuoksi leirejä on jätetty väliin tai niitä siirrettiin omakustanteisiksi, jatkuvaa järjestelyä. Välillä hotelleja, vuokra-autoja maksettiin omilla korteilla yhdistyksen korttien ollessa kiinni jne. Riskirajoilla mentiin joka suhteessa koko talvi, talvirenkaista lähtien. Suomen mäkijoukkueella oli jopa vaikeuksia hankkia ajoittain lentolippuja. Epävarmuus ja levottomuus lisääntyivät.
- Ei mahdollisuutta jättää maailmancupeja väliin ja leireillä yhdistyksen puolesta
- Päävalmentajan toimenkuvana on ollut mm:
 - Kotimaan yhteisleirien NMM + B + A organisointi A:sta Ö:hön.
 - Kuopion valmennuskeskuksen päivittäisvalmentajan puuttumisen paikkaaminen: mm. Janne Happonen henkilökohtainen valmennus (Kuopion valmennuskeskuksessa ei päivittäisvalmentajaa maaliskuu – lokakuu 2012)
 - Harjoituskauden matkajärjestelyt. Kilpailukaudella Eston päävalmentajan kanssa
 - Kilpailutoiminnan organisointi elokuu – lokakuu GP ja marraskuu - maaliskuu MC
 - FJ, OK, HUMU, ADT, lajin kehittämishanke, Kansallistalkoot palaverit, infot ja toimenpiteet jne. FIS säännöt ja tiedotteet jne.
 - Valmentajafoorumien sisältöä
 - Tiliöinnit, tilitykset, toimintabudjetit jne. talouteen liittyvä toiminta ja raportointi
 - FJ TJ jatkuvasti pyytämät laskelmat, raportoinnit ja selvitykset
 - Pyydetty sosiaalisen median asiat, blogit jne.

- Pyydetty suomalaiset mäkivalmentajat sivuston videot ja muut infot valmentajille sekä kommunikointi puhelimitse, emailien jne. välillä
- Matkasuunnitelmat, joukkueen kaikki maksut ja muut järjestelyt
- Mediaan ja tiedotukseen liittyvät asiat yhdessä Maljan kanssa
- Markkinointiyhteistyöhön liittyvät asiat FJ ohjeistuksella
- Kakkosvalmentajankin töitä, koska kakkosvalmentajan pesti Eesti yhteistyöllä Eesti yhteistyömallissa Eestin hyppääjä (Nurmsalu) on valmistautunut maajoukkuevetoisella valmennuksella: tulos on nousujohteinen
- Päävalmentaja on toiminut ilman lähimmän esimiehen tukea ja ilman operatiivista johtoa kausilla 2011 – 2013. Kaudella 2010 – 2011 mukana oli vielä seurakoordinaattori Kari Pätäri sekä joukkueenjohtaja Kari Ylianttila.
- Myös kakkosvalmentajan pesti lopetettiin sellaisenaan sekä jo aiemmin teknikon pesti kauden 2010 – 2011 jälkeen. Fysioterapeutin sopimus puolitettiin ja suksihuoltajalle lisäksi SOME markkinointitehtävät.

2. Pääkysymys on, miksi mäkihypyn tilanne ylipäänsä on näin huono? Mitkä seikat sitä selittää? Ja olisiko päävalmentaja voinut muuttaa tilannetta olennaisesti? Onko siihen ollut edellytyksiä? Nämä kysymykset vaativat rehellistä analyysiä.

2.1. *Vapaaehtoisen seuratyön hiipuminen* (Suomessa seurat tuottaneet aiemmin hyppääjiä, joista päävalmentaja on voinut ”kuoria kerman päältä” – tilanteen raju muutos 2000-luvun puolen välin jälkeen)

- 1900 luvulla ja vielä 2000 luvun alussa seurat tuottivat itsenäisesti (erityisesti Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Rovaniemi) lajin huipulle menestyviä urheilijoita. Parhaina kausina PHS ja LHS vuorotellen johtivat jopa maiden välistä maailmancupia seurajoukkueina. PHS:sta parhaana kautena 5 eri urheilijaa ylsi MC pisteille ja 8 eri urheilijaa MC pisteille. Jyväskylästä taas tuli eniten olympiakultamitalisteja. Rovaniemeltäkin nousi hienoja urheilijoita, mitalisteja. Parhaina vuosina esim. PHS seuran mestaruuskilpailujen top 3 tulos tiesi maailman top 8 tasoa. Kulta-aikamme menestys on seurojemme hiljaisten miestemme ansiota. Voi arvioida, että yhtenäisyyttä ei juuri ollut maan sisällä tai paremminkin kiihkeä kilpailutilanne (”SM liiga”) mutta yhtenäisyyttä oli sitäkin enemmän seurojen sisällä. Kun tuottavuus oli kunnossa kilpailutilanne seurojen välillä edelleen ruokki maan sisäistä kasvua. Kulta-aikoina Lahtea, Kuopiota ja Jyväskylää ja Rovaniemeä kuvattiin jopa eri ”koulukunniksi”, mikä pitääkin todella paikkansa. Erilaisilla tavoilla päästiin huippumenestykseen, vielä 2000 luvun alussakin. Perusasiat oli kuitenkin joka paikassa tiedossa, olimme aikaamme edellä harjoittelussa ja olosuhteissa, perinteet siirtyivät isiltä pojille, sana kiiri, koulutettiin. Mitä tapahtui aikavälillä 2002 – 2010, se aika, jolloin mm. itse olin ulkomailla on suuri kysymys kaikille. Suomalaisen mäkihypyn perusteet ovat romahtaneet tuona aikana. Asiaa ei auttanut, että samaan aikaan miehitettynä oli Suomen ohella Puola, Japani, Ranska, Eesti, Norja. Kuuden maan päävalmentajat olivat Suomesta samaan aikaan, aiemmin vielä Itävalta ja USA.

- 2000 luvun alun (2005) jälkeen ei huipulle ole tullut kuin isä-poika suhteen tuotoksena Ville Larinto, joka valitettavasti loukkaantui vakavasti. Tilanteen raju muutos on tapahtunut seurojen tuottavuudessa ja näin on ollut kohta jo 10 vuotta, tietylle tasolle päästään mutta ei huipulle asti, pitkään 2000 luvun lopussa mentiin Hautamäen ja Ahosen siivittämänä.
- Päävalmentajien tilanne oli melko lailla toinen 1900 luvun lopulla ja 2000 luvun alussa vs. 2010 luvulla. Tiedän hyvin Puijolla hypänneenä ja valmentaneena mm. ettei sen aikakauden päävalmentaja (lahtelainen) tehnyt mitään linjaa esim. Puijolaiseen mäkihyppyyn, kaikki oli seuran sisäistä omaa tuotantoa. Suomalainen mäkihyppy onkin perustunut eri aikakausien ”jääräpäiseen” toimintaan seuroissa, tuottavuuden ollessa seuroissa huippuluokkaa. Tuottavuuteen on tullut raju muutos, ”jääräpäisyyteen” ei.
- Nyt yritämmekin yhtenäisyyden ja linjan kautta rakentaa uutta tulemista, se vie aikaa. Kun meillä on hyppääjiä vähän ja seurat eivät tuota enää itsenäisesti, on seuroihin saatava tietty kriteeristö sekä fysiikkaan (taidosta nopeusvoimaan) ja tekniikkaan. Vetäjäpula on kaikista suurin ongelma.
- Huippututkijamme ja muutamat uraa uurtavat päävalmentajamme kuten Kojonkoski ovat toimineet suomalaisen mäkihypyn kehittäjinä eri aikakausilla hienon seuratyön ohella, mutta edellä mainitun kuvauksen mukaan huippumenestyksemme rakentui seurojen varaan ja siitä kiitos hiljaisille miehillemmme Seppo Pellille ja kumpp. Ilman seuratyötä ja sen tuottavuutta ei yksikään päävalmentajamme olisi voinut onnistua tehtävässään. *Kulta-ajan seuramiehistä pitäisi tehdä lista ja nostaa heidät ylös.*
- Kokonaan eri asia on mitä 2000 luvun aikana on tapahtunut. Seurojen tuottavuus on kärsinyt, valmennuskeskukset eivät ole pystyneet saamaan huipulle nousuvaiheen tuottavuutta kuntoon, maajoukkueen toimintabudjetti on yli puoliintunut, operatiivista johtoa ei ole ollut, vapaaehtoistoiminta on muuttanut muotoaan. Viimeisimpänä maajoukkueen valmennustiimi ja toiminta ajettiin niukaksi. Lasku on liian kova, se on pysäytettävä.
- Lahti 2001 oli raju takaisku hiihtourheilulle kerrannaisvaikutuksineen.
- Markkinointi ei ole onnistunut, koska Hautamäen 13 arvokisamitalin, Koivurannan maailmancupin kokonaiskilpailun voiton sekä Ahosen viiden mäkiviikon voiton aikana myynti oli pienempää kuin nyt.
- TV tuotot pienenevät, 2010 luvulla FJ ei ole enää saanut TV tuottoja.
- Urheilun ja harjoittelun kulttuurissa tapahtui muutos jne.

2.2. Kotimaisten kilpailujen hiipuminen ja Continental cup-kilpailuihin osallistumisen olennainen vähentyminen

- Kotimainen kilpailutoiminta ja osanottajamäärät ovat hiipuneet 2000 luvun aikana systemaattisesti.
- Continental cupin ja FIS Cupin kisoihin osallistuminen on vähentynyt lähes olemattomiin (mistä kilpailukokemusta nuorille?). FIS CUP 100% omavastuulla.

2.3. *Potentiaalistien menestyjien väheneminen*

- On syntynyt uusia lumiharrastuslajeja, joilla on vetovoimaa samoihin nuoriin Lukuisat potentiaaliset urheilijat ovat lopettaneet uransa 2000 luvun aikana pääosin edellä mainituista kilpailullisista syistä. Kehittyminen kansainvälisellä tasolla loppui. Mielenkiinto lopahti.
- 2010 luvulla lopettivat: Ahonen, Olli, Hautamäki
- 2010 luvulla loukkaantuivat:
 1. Janne Happonen kesäkuu 2010 ristsiteet, sivusiteet, kierukat (1. kerta jo 2008)
 2. Ville Larinto tammikuu 2011 ristsiteet, kierukkavamma
 3. Janne Happonen maaliskuu 2011 ristsiteet, kierukkavamma
 4. Ville Larinto heinäkuu 2011 ristsiteet, kierukkavamma
 5. Anssi Koivuranta syyskuu 2012 rasitusvamma
 6. Janne Happonen marraskuu 2012 ristsiteet, kierukkavamma

2.4. *Suomi on ylläpitänyt hajautetun toiminnan*

- Kaudella 2010 – 2011 päävalmentajana sain toteuttaa suunnitelmani ja linjani suomalaisen mäkihypyn hyväksi. A ja B maajoukkueen toiminta oli keskitetty Lahteen ja Kuopioon, joissa päivittäisvalmentajien (Larinto Lahti ja Nikkola Kuopio) tukena oli maajoukkueen päävalmentaja (Kuopio) ja maajoukkueen kakkosvalmentaja (Lahti). Maajoukkueleiritys oli tasokasta. Joukkueella oli lisäksi teknikko välinekehityksessä mukana pysymiselle (niin kuin muillakin mailla). Kuopion maailmancupin kaksoisvoitto ei ollut sattumaa. Kaikki urheilijat, jotka olivat systeemissä mukana kehittyivät. Yhdessä päävalmentajan ja FJ hallituksen kanssa ryhdyttiin rakentamaan systeemiä, jossa mäkihypyn valmennuskeskuksiksi nimettiin Kuopio ja Lahti sekä yhdistetyn keskuksiksi Vuokatti ja Rovaniemi.
- Kausille 2011 – 2013 maajoukkueen valmennustiimi hajotettiin keväisin ja Kuopion valmennuskeskuksen päivittäisvalmentajan työt lopetettiin kokonaan yli puoleksi vuodeksi samalla kun kakkosvalmentajan työt lopetettiin. Kehitymässä ollut systeemi kaatui ja toiminta hajautettiin kaikkiin keskuksiin ilman maajoukkueen päivittäistukea. Lopullinen alasajo tehtiin, kun kesällä 2012 päävalmentaja ei ole edes voinut kiertää keskuksissa (ei matkakorvausta eikä hotellikorvausta). Kolmen vuoden aikana päävalmentajalla on ollut mm. 3 eri kakkosvalmentajaa, ei mitään jatkuvuutta.

- Rakenteilla ollut tuottava systeemi siis hajotettiin rahan puutteen vuoksi. Kauden 2010 – 2011 kokemuksen perusteella uskallan vahvasti sanoa, että COC ja MC tasoille tuli huikea step edelliseen kauteen (www.fis-ski.com). Yhtenäisyys ja usko lisääntyivät. Kun rakenteilla ollut systeemi kaatui talousongelmiin soraäänit eli kuppikunnat saivat vallan. Epäluulo, kyräilymentaliteetti ja jopa epäluottamus lisääntyivät.
- 2012 alasajon seurauksena ei ole ollut muuta palkattua henkilökuntaa kuin päävalmentaja vastuullisena – malli ei voi toimia (se on nyt nähty). Onko siis tuonlaatuissa kontekstissa edes mitään mahdollisuuksia onnistua? Rehellisyyden nimessä tähän on vastattava, ettei ole, koska ei voi vaikuttaa olennaisiin tekijöihin.

3. Erilliskysymyksiä ja irrallisia syytöksiä

- a) *Onko mäkihypyn kehitys ollut lineaarisesti laskevaa päävalmentajan kaudella, kuten joku on väittänyt* (vrt. alkuajan menestys, sitten lopettamis- ja loukkaantumiskierre).

Vain pahantahtoinen voi väittää, että nykyisen päävalmentajan aikana mäkihypyn kehitys olisi ollut lineaarisesti laskevaa. Päinvastoin se oli alussa huikean nousevaa (mm. Kuopion maailmancupin kaksoisvoitto, maailmancupin kokonaistilanteessa parhaillaan sijat 2 ja 4.). Sitten tapahtui asioita, joista päävalmentaja ei ole voinut olla vastuussa (loukkaantumiset, lopettamiset, toiminnan alasajo jne.). Sukupolven vaihdos ei ole onnistunut, kun valmista jälkikasvua ei juuri ole ja se mitä potentiaalia on, ei pystytäkään leirittämään tai kilpailuttamaan.

- 2010 – 2011 kaudella kaksoisvoitto MC osakilpailussa. MM henk.koht. 5. sija.
- Nousua osoittaa se, että kaudesta 2009 – 2010 mc pisteet nousivat 2010 - 2011 merkittävästi, 350 pistettä kahdesta loukkaantumisesta ja yhdestä kesken kauden lopettamisesta huolimatta.
- Kaudella 2009 – 2010 oli 2 eri urheilijaa 6 joukossa MC osakilpailuissa, kun taas kaudella 2010 – 2011 oli yhteensä 5 eri urheilijaa 6 joukossa MC osakilpailuissa.

- b) *Onko päävalmentaja ollut jotenkin ylimielinen, kuten joku on väittänyt?*

Väite päävalmentajan ylimielisyydestä tuntuu pahalta, koska ainakaan tarkoituksella näin ei ole suhtauduttu tai asennoiduttu. Päävalmentaja on saattanut olla kriittinen eräisiin ylilyönteihin (Harri Ollin tapaus ja valmentaja Kykkäsen sen jälkeen suorittamat mustamaalaamiset).

- Peräkkäin sijoittuneiden MM kilpailujen eli naisten kisan loputtua (hienosti Julia Kykkäsen 10. sijaan) miesten päävalmentaja huusi tulihissistä onnittelut naisten päävalmentajalle (Kimmo Savolaisen tehdessä perässä saman). Miesten kisan

jälkeen Julia Kykkänen oli jo lähtenyt illan viettoon, joten hän ei tavannut miesten päävalmentajaa. Tästä on kuitenkin vedetty johtopäätös, että päävalmentaja olisi suhtautunut naisten menestykseen ylimielisesti.

- Ylimielistä käytöstä en ole käyttänyt missään, päinvastoin. Olen kylläkin joutunut yrittämään hartiavoimin pitää linjaa eräiden lajin piirissä työskentelevien jo kolmatta vuotta jatkuneita hyökkäyksiä vastaan lehtien nimettöminä henkilöinä ja kokemaan lukuisia hyökkäyksiä sosiaalisessa mediassa jne.

c) *Onko päävalmentaja laistanut ja pakoillut velvollisuuksiaan?*

Väite, että päävalmentaja olisi pakoillut velvollisuuksiaan, on hyvin outo. Aiemmin päävalmentajaa on kehoitettu olla avaamatta tilanteen surkeutta. Se on tietysti voitu tulkita, että päävalmentaja pakoilee velvollisuuksiaan. Mutta näin ei todellakaan ole. Päinvastoin olen saanut henkilöiltä, jotka ovat läheltä seuranneet tekemisiäni, hyvin positiivista palautetta, ja nimenomaan urheilijoiden eteen tehdystä työstä, joka ei näy kaikille. Minkähän velvollisuuksien paosta voisi olla lisäksi kyse? Edellä esitetty toiminnan rajoittaminen (talouden vuoksi) on toki voinut näyttää velvollisuuksien pakoilulta, kun ei ole voinut käydä esim. valmentajien luona niin usein kuin olisi pitänyt. Perheen elättäjänä ei ole kuitenkaan ollut mahdollisuutta panna omia rahoja enemmän likoon, vain tiettyyn asti. Nyt uuden pj:n aikana on ollut lupa olla avoin ja informatiivinen, joka taas on tulkittu selittelyksi. "Suo siellä, vetelä täällä".

d) *Onko lajissa johtamisongelma? (kysymys lajipäällikön puuttumisesta)*

Johtamiskysymys on ollut koko ajan aito ongelma sen jälkeen, kun lajipäällikkönä olo toimineen Kari Ylianttilan pesti lopetettiin säästösyistä ja Kari Pätärin seurakoordinaattorin pesti lopetettiin samasta syystä. Päävalmentaja on joutunut vastaamaan kaikkeen mahdolliseen, niin median kysymyksiin kuin kentän kritiikkiin. Päävalmentaja on hoitanut matkan järjestelyt, medialle vastaamisen jne. Aikaisemmin on aina ollut lajipäällikkö tai vähintään seurakoordinaattori erikseen ja päävalmentaja on saanut keskittyä valmennukseen ja sen johtamiseen. Lajipäällikön (ja apuhenkilöiden) puuttuminen vaikuttaa, totta kai, johtamisongelmalta. Jos se ei siltä vaikuttaisi, olisi kysyttävä, miksi lajipäällikkö tai seurakoordinaattori on aikaisemmin ollut ja miksi niitä on tarvittu. Nyt päävalmentaja on saanut osakseen tästäkin puutteesta johtuvan kritiikin.

- Kausilla 2010 – 2013 ei lajipäällikköä
- Kausilla 2011 – 2013 ei seurakoordinaattoria. Ei operatiivista johtoa lainkaan.

e) *Onko päävalmentajalla ylipäänsä tietotaitoa (osaamista) valmentaa mäkihyppyä? (aiemmat näytöt ja ajan tasalla pysyminen). Ammattivalmentajakouluttautumisen lisäksi olen toiminut:*

- * 1997 – 1999 PHS valmentaja, 1999 – 2002 Puijon hiihtoseuran päävalmentaja

- PHS maailman paras mäkiseura MC pisteillä mitattuna useana vuotena. Nuorten MM, MM, MC, Olympia palkintopallisaavutuksia seurassa sekä henkilökohtaisena valmentajana (mm. Matti Hautamäki).

* 2001 – 2002 B maajoukkueen valmentaja Suomessa
- mm. historiallinen viitosvoitto.

* 2002 – 2006 (Japani) Team Tsuchiyan päävalmentaja (ensimmäisenä suomalaisena)
- Yritysjoukkueen MC pisteiden nousu n. 200 pisteestä yli 1500 pisteeseen (parhaana kautena maailman seuraykkönen MC pisteissä).
- MM mitaleja, MC palkintopallipaikkoja sekä mäessä, että YH:ssa yritysjoukkueurheilijoiden henkilökohtaisena valmentajana.

* 2006 – 2010 (Ranska) päävalmentaja
- MC pisteiden nousu 28 pisteestä 541 pisteeseen maajoukkueurheilijoiden henkilökohtaisena valmentajana.
- Maajoukkueessa oli vain 3 Ranskalaista hyppääjää, joiden henkilökohtaisena valmentajana toimin, he sijoittuivat parhaimmillaan MC osakilpailuissa seuraavasti: 3, 5 ja 12. Tämä oli sensaatio Ranskassa. Lähdimme sijoilta n. 50 ilman laji- tai menestyskulttuuria. Missä muussa maassa on onnistuttu vastaavasti, koko maassa oli vain 3 yleisen sarjan aktiiviurheilijaa.

* 2010 – Suomen päävalmentaja
- Kaksoisvoitto MC osakilpailussa, useita MC palkintopallipaikkoja, MM henk.koht. 5 sija.
- Henkilökohtaisena valmentajana Hautamäen nostaminen takaisin lajin huipulle kaudella 2010 - 2011 monen heikon kauden jälkeen sekä Happonen SE 240m lentomäessä. Valitettavasti Matti Hautamäki lopetti uraansa jo kaudesta 2011 - 2012 ja Janne Happonen ollut vuodesta 2008 loukkaantumiskierteessä. Enempää ei ollut mielestäni irti otettavissa.

Kausien 1999 – 2011 menestyksen mahdollistaminen on johtunut pääasiallisesti 5:stä asiasta:

1. Päävalmentajalle on annettu mahdollisuus tehdä oma valmennuksen linja ja yhtenäisyys
2. Valmennustiimi on ollut kunnossa (vastuu keskitetty, ei hajautettu)
3. Urheilijat ovat pysyneet terveinä
4. Resurssit ovat olleet kunnossa
5. Systeemi on ollut tuottava

Kausien 2011 – 2013 aikana jokainen kohta on heikentynyt merkittävästi.

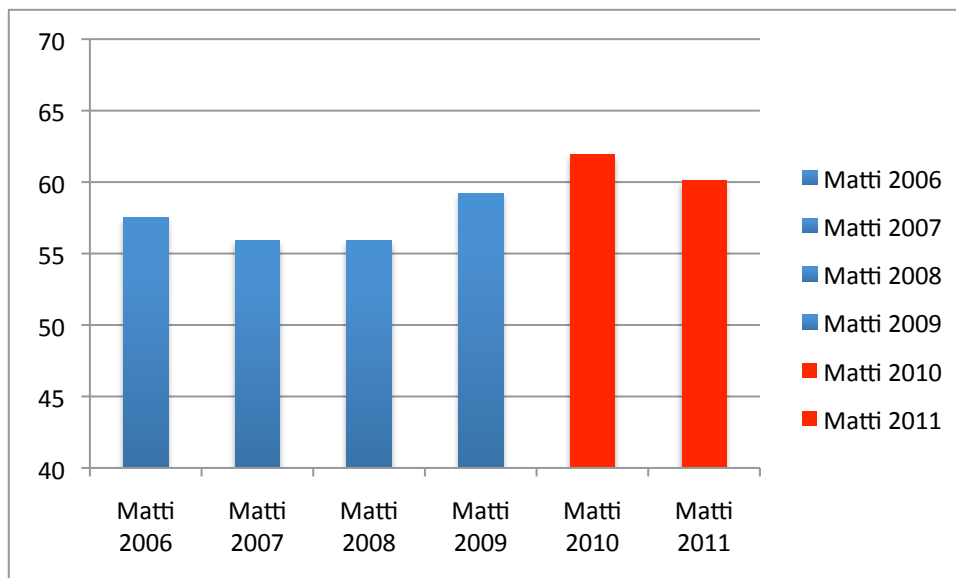
Lisäksi olemme menettäneet kahdessa vuodessa valmennuksen piiristä tärkeitä henkilöitä kuten Ari-Pekka Nikkolan, Kari Ylianttilan, Kari Pätärin, Gerhard Hoferin, Janne Friskin jne.

*f) Päävalmentajan kyvyt fysiikkavalmennukseen
(julkisesti väitetty mm. Jyväskylän yliopiston lehdille antamalla maajoukkueen ”testifaktoilla”)*

Aloitin 1999 keväällä Matti Hautamäen henkilökohtaisen valmentamisen (fysiikka – ja tekniikkavalmennus omatoimisesti), kun Matti oli 16 - vuotias nuorimies. Päätimme yhteisen projektin 5 vuotta myöhemmin kahden Olympiamitalin (2002) jälkeen kolmeen MM mitaliin vuonna 2003, jonka jälkeen Matti kehittyi fyysisesti vielä hienosti aina vuoteen 2004, ei enää siitä. Kyseessä oli huipulle nousuvaiheen valmennus. Sitten minä toimin mm. Daiki Iton henkilökohtaisena valmentajana 15 vuotiaasta alkaen nostaten hänen voima-arvot n. 50cm → 64cm ja mm. 30 vuotiaana Kasain 60cm → 69cm. Ranskassa jouduin lähtemään todella alhaalta fyysisten arvojen kanssa, joukkueen keskiarvo oli n. 45cm. Kahden vuoden jälkeen paras urheilija (Lazzaroni) ponnisti 64cm ja vaikeasti kehitettävä Chedal 55cm:in, jolla hän saavutti uran ensimmäisen MC pallipaikan. Myös Vincent Descombes kehittyi huimasti.

Suomeen tultuani olen toiminut 2010 luvulla vain kahden Suomalaisen urheilijan henkilökohtaisena valmentajana maajoukkue tehtävien lisäksi (Janne Happonen ja Matti Hautamäen). Tässä esimerkkinä Matin ”ponnistuksen nousukorkeus diagrammi”, kun tulin takaisin hänen valmentajakseen Matin ollessa n. 30 vuotias, kaksi viimeistä palkkia punaisella on kaudet, jotka olin hänen henkilökohtainen valmentaja ennen uran päättymistä keväällä 2012.

Marraskuun kilpailukauden testit 2006 – 2011, ponnistuksen nousukorkeudet

Matilla on ollut ”raakaa” voimaa jaloissa paljon, mutta ponnistuksen nousukorkeudet eivät olleet koskaan ihan top tasolla, myöskin liikkuvuudessa oli rajoitteita mutta kun mietimme miksi Matti menestyi niin hienosti, että hänet palkittiin urheilugaalassa 2013 (2000 luvun menestynein Olympiaurheilija) on se, että kun Matti päätti jotain tai mitä yhdessä sovimme niin hän toteutti sen ja oli kunnioitettavan hyvä kilpailija, rohkea hyppääjä. Lisäksi keulan päällä Matti tuotti lisävoimaa hyppyripöydän pintaa vasten hip extension / lantion täysojennus liikkeellä jo 2000 luvun alusta asti (harvoja) ja 2010 luvulla 30 vuotiaana omaksui ja ottautui ensimmäisenä suomalaisena suksien minimikantikulman hyödyntämiseen yhdistettynä leveään ja litteään vartaloon (pinta-ala). MM 2010 pienen mäen joukkuemäen toinen hyppy linkkinä. Se oli kilpailun pisin hyppy ohi silloin suvereenisti hallitsevan Morgensternin. MM suurmäessä sija 5. muutaman pisteen päässä hopeasta. Jos Matilta itseltämme kysymme mitä eroa kauden 2010 – 2011 välillä oli ja uran viimeisellä kaudella 2011 – 2012, ne liittyvät osallaan uran viimeiseen kauteen, siviiliin siirtymiseen mutta

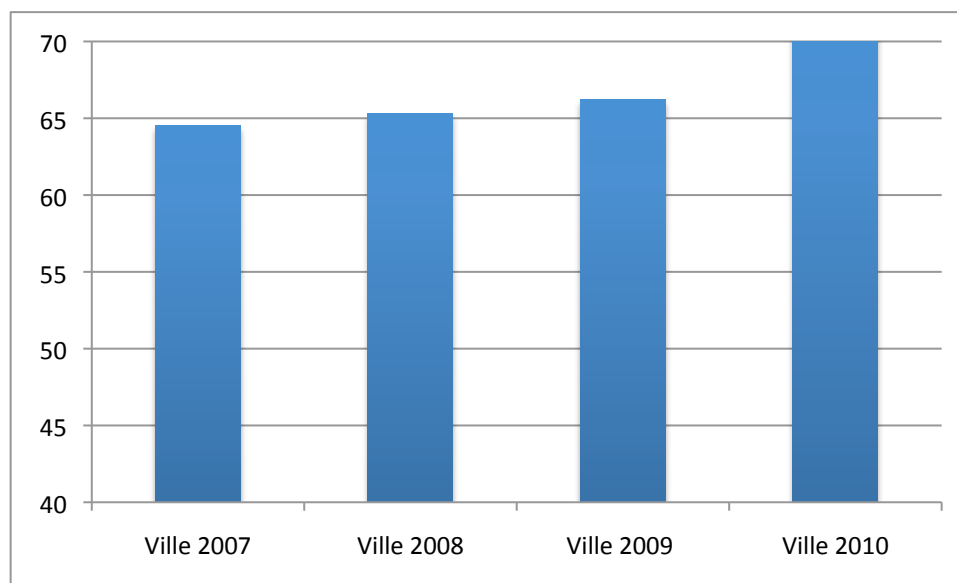
yhtäläillä jo alkaneeseen maajoukkueen osittaiseen alasajoon ja tiettyihin ongelmiin -> itseluottamukseen, ei 1.8cm:n nousukorkeuden eroon ainoastaan kuten on annettu kuva. <http://youtu.be/Q7C-fxGvwbU>

Julkisuudessa esitetään, että maajoukkueen ponnistuksen nousukorkeuden keskiarvo on heikentynyt viime kausien aikana merkittävästi. No sehän on selvä.

1. Kovat ponnistajat ovat loukkaantuneet tai lopettaneet (mm. Larinnon ennätys n. 71cm ja Ahosen ennätys n. 72cm ja Koivuranta, ennätys n. 64cm, kaikki olleet sivussa).
2. Uusi jälkikasvu ei ole harjoitellut tarpeeksi tai oikein tai ei ole vielä valmis.

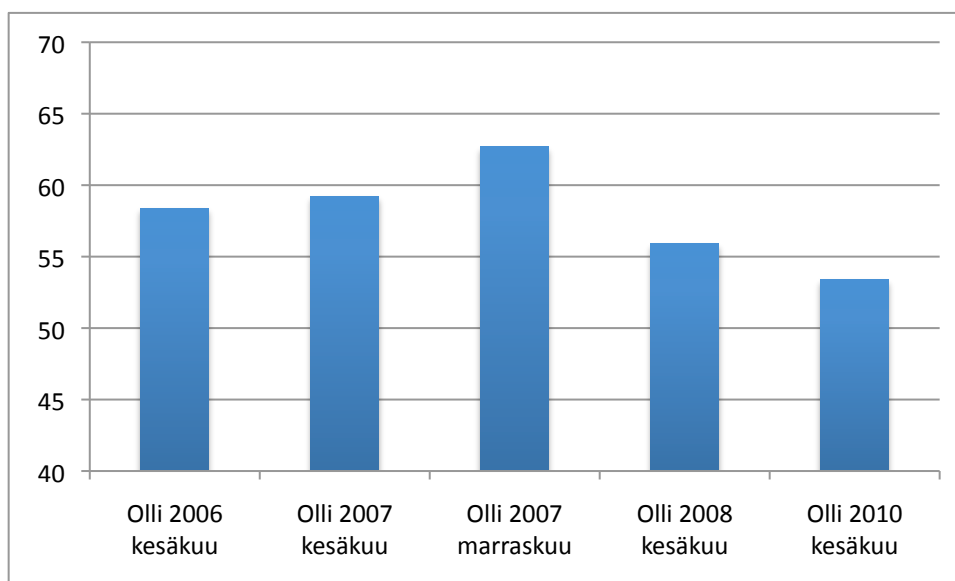
Ensi syksyn 2013 testit: Ahonen, Larinto, Koivuranta, kehittyvä Asikainen ja kumpp. voivat tehdä hyvin mäkihistoriamme kovimmat joukkueen nousukorkeuden keskiarvot, jos terveysasiat säilyvät kunnossa ja kaikki tekevät suunnitellusti asiat. Uskon tähän mahdollisuuteen. Joukkueen keskiarvotavoite -> 65cm, jolla maailman top 3 joukkue.

Esimerkki: nuoren urheilijan, Ville Larinnon noususta maailmancupin voittajaksi joulukuussa 2010. Alla Ville Larinnon marraskuun 2006 – 2010 testitulokset. Viimeinen sininen palkki on kuukausi ennen maailmancupin voittohyppyä joulukuussa 2010.

Tapaus Harri Olli.

Fyysinen harjoittelu (lajinomainen nopeusvoimaharjoittelu) jäi Harrilta viimeisinä vuosina kuten tuloksista alla näkyy. Henkilökohtainen valmentaja on vastannut Harrin fysiikkaharjoittelusta Lahdessa uran loppuvuodet. 2010 – 2011 kaudella ei halukkuutta (valmentajan - urheilijan puolesta) maajoukkueen leiritystoimintaan tai keskusharjoitteluun muiden A maajoukkueen urheilijoiden mukana. Ura loppui heikkoon hyppäämiseen, joka johtui heikosta fysiikasta, harjoituksen puutteesta, kuten alta näkyy. Keskisormi lienee turhautumisen merkki, kun ei hyppy lentänyt ja heikko hyppääminen on tietysti muiden vika, vaikka ulkopuolisilla ei olisi asiassa mitään kontaktipintaa. Harrin A – maajoukkueessa mitatut ponnistuksen nousukorkeudet ajalla 2006 – 2010. (vertailuksi Ahonen n. 72cm, Larinto n. 71cm).

g) *Epäily, onko päävalmentaja pysynyt lajin teknisessä kehityksessä mukana? (Tällaistakin on aprikoitu)*

- Suomalaisen Virmavirran tekemät huippututkimukset osoittavat selkeän faktatietoihin pohjautuvan lajitekniikan. Aerodynamiikan asiantuntijan Juha Kivekkään tutkimukset, mm. jonka halusimme toteuttaa kesällä 2010 pyynnöstäni osoittaa, että suksen kanttikulman muutoksella voidaan saavuttaa lisäpituutta, n. 10 asteen muutoksella n. 5 metriä.
- Lisäksi jokainen valveutunut kansainvälisen tason maajoukkueen päävalmentaja 2010 luvulla näkee, että viimeisien vuosien aikana tekniikka on jalostunut 1900 luvun lopusta ja 2000 luvun alusta ylämäen laskuasennon, ponnistusliikkeen ja lennon osalta samalla kun olosuhteet ja säännöt ovat muuttuneet painoindeksin nostamisesta – takatuulikilpailuihin – ja pukusääntömuutoksiin. Jakub Jandamaiset (mäkiviikon voittaja) hyppääjät ovat poistuneet tulosliuskojen kärjestä.
- Tutkijamme Mikko Virmavirta on yrittänyt ajaa foorumeilla faktaan pohjautuvia tutkimuspohjaisia tekniikka-asioita läpi valmentajille ja päävalmentaja on osallistunut myös aktiivisesti kehityskeskusteluun videoiden hyvän ja menestyvien ponnistusvaiheen omaavien hyppääjien tekniikoita, joita verrattiin suomalaisiin, joilla osoittautui olevan suuria heikkouksia tekniikassa, keskimäärin.
- Mielestäni tekniikka (ylämäen asento, ponnistusliike, lentovaihe) on suurin yksittäinen asia (huom. fysiikan ohella) mäkihypyssä, jossa suomalaiset ovat juuri nyt jäljessä muita maita. Sami Heiskasen, Lauri Asikaisen ja Ville Larinnon ponnistuksen nousukorkeudet on n. 62cm – 69cm (Ville), joita pitää pystyä kehittämään kohti Olympialaisia ”maksimiin”, mutta joilla jo nyt olisi pitänyt MM kisoissa pystyä taistelemaan ehdottomasti vähintään esim. sijoista 5 – 30, ei sijoilla 30 – 60. Anssi Koivurannan tilanne oli toinen MM kisoissa n. 50 - 55cm ponnistuksen nousukorkeus sen ollessa heinäkuussa mattotesteissä ennen polvivammaa n. 64cm.

- Päävalmentaja on yrittänyt saada viestiä läpi kotivalmennukseen, että A ja B maajoukkueen urheilijoiden tekniikan keskeisimpänä ongelmana on pyllyn kautta ponnistus / painopisteen liikkuminen liian aikaisin eteen / tai niin kuin Saksan päävalmentaja osuvasti kuvaa, että Suomessa vielä ponnistetaan ”polven yli” (tämä pitää haluta ymmärtää oikein, ks. alla kuvat). Kaikki nämä tarkoittaa käytännössä samaa asiaa, mutta Suomessa asiaa vähätellään. Olemme valtamaita jäljessä eniten ”mielemme kanssa”, asenteessa. Avoin mieli uusille asioille puuttuu suomalaisesta mäkihypyistä ja mahdollisuus vaikuttaa. Haluan myös tässä yhteydessä sanoa, että olen vuodesta 1997 asti ajatellut perustekniikasta samalla tavalla enkä linjaani ole muuttanut kertaakaan, mutta viimeisten vuosien aikana tekniikka on ”jalostunut” sekä keulatekniikan, että lentotekniikan osalta olosuhteiden (takatuulet) ja sääntöjen (pukusäännöt ja painoindeksin nostaminen) muuttuessa. ”Pyllyn” kautta ponnistajat ovat vähentyneet top 20 listalta yhä enenevässä määrin.
- mm. Janne Ahosen tekniikka on hyvin spesiaali. Jannen osalta voima-arvot, nilkan liikkuvuus, kehon rakenne ja pinta-ala ovat niin spesiaalia, että epäilyksen varjoa en halua tässä osoittaa. Jannen tekniikkaa olisi kuitenkin vaarallista opettaa nykyhyppääjille, koska yhtäältä kehitys liikkuu ainakin juuri tällä hetkellä eri suuntaan ja toisaalta vastaavilla huippuominaisuuksilla (kuin Janne Ahonen) rakennettuja urheilijoita ei juuri nyt edes ole.
- Tekniikka-asioissa ei saisi olla mustavalkoinen, variaatioita on aina, perusasiat on oltava kunnossa kuten hyvä tasapaino ja riittävän pitkä voimantuottoaika yhdistettynä painopisteen oikeanaikaiseen siirtymiseen optimaalisen kierteen aikaansaamiseksi. Ilmalennossa maksimipinta-ala.
- Avointa mieltä tarvitaan. On hyvä olla hereillä aikakauden vaatimusten mukaisesti. On selvää, että ylävartalon käyttö ponnistusliikkeessä on kasvanut 2010 luvulla, samoin monen ihokarvoja pystyyn nostanut sana hip extension (lantion täysojennus), jolla mm. voidaan mahdollistaa pitempi voimantuotto ja kovempi vertikaalinen nopeus ponnistusliikkeen lopussa, mikä termien sanottuna niin, että pönkkä pitää loppuun saakka.

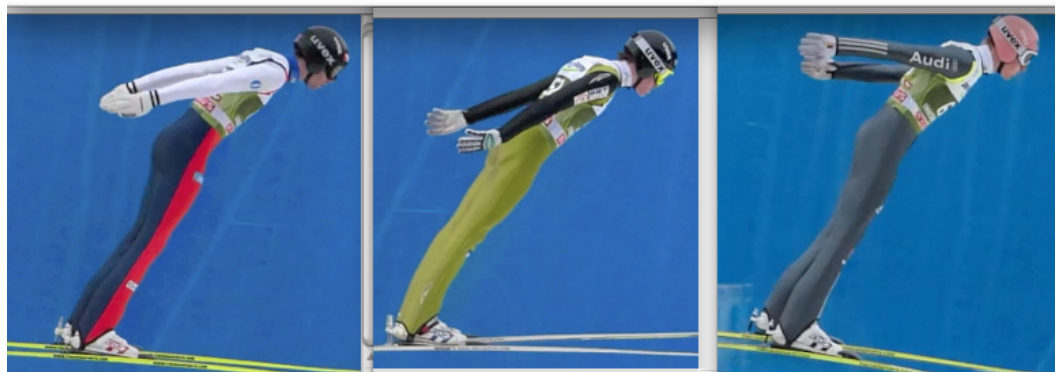
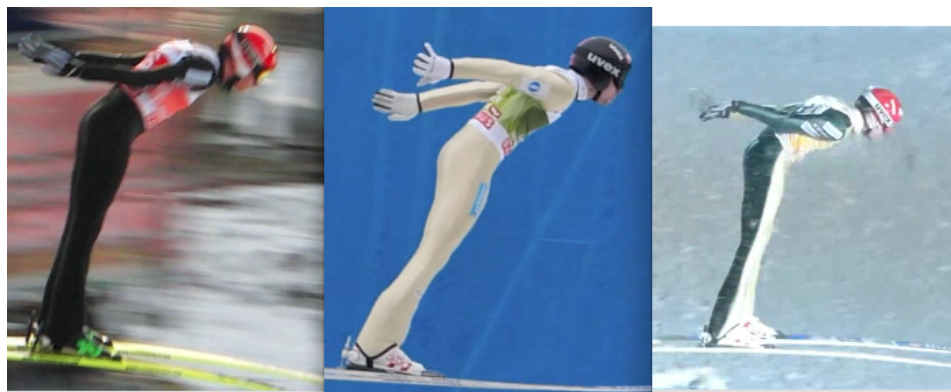
SEURAAVA SIVU, kuvat

1. ponnistusliikkeen ensimmäiset vaiheet
2. ponnistusliikkeen viimeiset vaiheet

XX

Muotka	Jakobsen	Koivuranta
Ylävartalo säären linjan etupuolelle, "pönnä" ei pidä loppuun asti	Hip Extension säären linjan suuntaan "pönnä loppuun asti"	Ylävartalo säären linjan /polven yli. "Pönnä ei pidä"

Bardal	Prevci	Freund
Hip Extension	Hip Extension	Hip Extension

"tasapainoisesti täysillä"

<http://youtu.be/KpAUapAwX40>

- h) Väite: ”Päävalmentaja vierittää syytä finnjumpingin hallitukselle” (Iltalehti 4.3.2013 väittää, että päätöstä valmennusvastuun siirtämisestä ei ole tehty, tieto lajin ytimestä, keneltä?)

Hallituksen kokous ja päätökset 2012 maaliskuu, strategiset muutokset:

Kohta: ”muut strategiset muutokset”

Harjoituskauden valmennus keskitetään pääsääntöisesti kotimaan valmennuskeskuksiin. Näitä ovat: Lahti, Kuopio, Vuokatti, Rovaniemi ja harj. Keskukset Kuusamo ja Jyväskylä (6).

Lisäksi

1. Päävalmentajan päätoimisuuden lisäksi muu maajoukkuehenkilöstö palkataan syksyllä (eli kilpailukaudeksi)
2. Päävalmentaja kiertää keskuksissa, osaksi strategiaa
3. Kotimaan yhteisleiritys A + B + NMM ryhmille
4. Valmentajafoorumit lajin kehittämiseksi

Näistä nro. 2 jäi puuttumaan aiemman selvityksen takia eli siihen evättiin mahdollisuus. Lisäksi Kuopion valmennuskeskuksessa ei ollut lainkaan OK – PHS keskusvalmentajaa MM harjoituskaudella 2012. Myöskään Vuokatissa ei ollut päätoimista mäkihypyn keskusvalmentajaa. Niinpä päätös tarkoitti sitä, että vastuu siirtyi käytännössä henkilökohtaisille valmentajille, joita ei kuitenkaan lajin valmennusjohdosta käsin kyetty juurikaan tukemaan ja ohjaamaan valmennuksessa ja sen kehittämisessä. Päätös tehtiin mutta strategiaa ei pystytty toteuttamaan. Toiminta hajautui lukuisille ihmisille. Urheilijat eivät myöskään sitoudu toimintaan, kun valmennuskeskusten asiat eivät ole kunnossa.

Päälle vähän maajoukkueleirejä yhdistettynä seurakoordinaattorin ja lajipäällikön puuttumiseen aiheuttaa vaikean yhtälön ja heikentää kommunikaatiota. Niinpä ei ole mikään ihme, että sekä urheilijat että valmentajat ovat olleet suhteellisen sekaisin mm. siitä, mikä on päävalmentajan rooli ja kuka on vastuussa kenellekin. Ja ikävänä seurauksena on ehkä sitten ollut myös se, että on alettu osin kokea epäluottamusta päävalmentajaa kohtaan. Näin on tapahtunut, koska muita osoitteita ei ole ollut turhautumisille. Epämääräinen ja alas ajettu toimintaorganisaatio on sekoittanut yhden jos toisenkin aivoitukset.

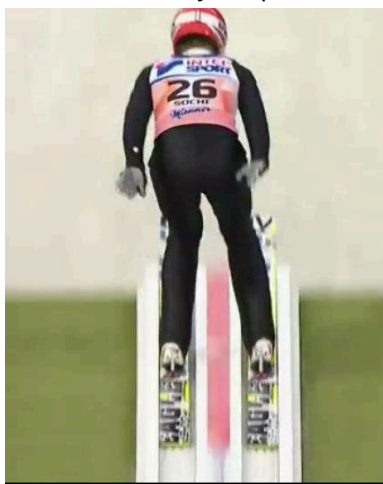
- i) *Lopuksi omat tuntemukset*

Koen hyvin epäreiluna, että minut ensin kutsuttiin hakemaan Suomeen (minulle selvittämättä todellista tilannetta), kun oli hieno ja nousujohteinen kansainvälinen ura rakentumassa ja päävalmentajavetoinen valmennuspesti Ranskassa. Ja ensin toki sain Suomessa rakentaa mallin, joka oli huippuhyvä siihen tilanteeseen, mikä Suomessa tuolloin vallitsi (2010 – 2011). Mutta sitten (rahatilanteen vuoksi) se purettiin ja ainoaksi vastuulliseksi jäi päävalmentaja, joka jätettiin totaalisen yksin, ottamaan vastaan silloisen tj:n kuitti- yms. rumba sekä alkava tyytymättömyys huonosti toimivaa maajoukkue-toimintaa kohtaan. Päävalmentaja jäi ainoana vastuullisena tilanteeseen, jossa toiminnan edellytykset oli ajettu alas. Koen tämän aikamoisena pettämisenä itseäni, omaa ammattiympäristäni ja -

uraani kohtaan, jota on kyllä osattu arvostaa ulkomailla ja kotimaassakin niiden toimesta, jotka työtapani tuntevat. Nyt median ja eräiden katkeroituneiden henkilöiden lietsoma paniikkitunnelma sekä täysin virheelliset ja asenteelliset väitteet mm. ”mäkihypyn ytimestä” vaikuttavat tarttuvan jo analyttisestikin ajatteleviin ihmisiin, jotka myös he, tosiasiallista tilannetta lähemmin tuntematta alkavat epäillä, olisiko tilanteeseen syynä päävalmentaja. Tämä tuntuu tosi epärealistiselta.

Ekskursio: Loukkaantuneiden urheilijoiden erikoinen tilanne

- Olen yrittänyt saada apua lajiyhdistykseltä ja Olympiakomitealtakin (urheilija-apurahaurheilijat) vuosina 2011 ja 2012 vammojen jälkihoitoon liittyviin asioihin. Kun ei apua saatu rakensimme yhteistyötä Larinnon ja Happonen (leikkaushoidot ja) polvien leikkaushoittojen jälkiseurantaan Kuopiolaiselta ITE lasaretilta, jonka kanssa yhteistyö on ollut hyvää ja antanut mahdollisuuden.
- Kaudella 2012 – 2013 Mika Kojonkosken ja viiveellä Harri Hakkaraisen saavuttua mukaan saimme apua Anssi Koivurannan polven hoitoon sekä Ville Larinnon ”puolieroon”. Potentiaalisimmat urheilijamme jäivät loukkaantumisten jälkeen kuitenkin aika lailla yksin kuntoutuksineen (Happonen ja Larinto) ja mm. ilman henkistä valmennusta. ”Mahtaa olla iso taakka sisällä satojen tuhansien eurojen menettämisestä jne.”
- mm. Ville Larinnolta löytyi nyt 1,5 vuotta viimeisen leikkauksen jälkeen suurin puoliero leikatun ja ei-leikatun jalan lantion lihasten hermotuksen välillä, mitä lääkäri Hakkarainen on käytännössä urallaan nähnyt. Iso remontti on edessä keväällä, on hienoa, että asia on vihdoinkin tiedossa ja nyt kontrollissa. Puoliero (lantionseudun lihasten hermotusongelma, ”voima vuotaa”) on syntynyt pääasiallisesti kahden putkeen tapahtuneen ristisidevamman takia (varannut enemmän toisen jalan varaan lähes 2 vuotta). Ei ole ollut systeemiä fysioterapiaan, vain kilpailukauden tekohengitys. Myöskään kaikki valmennuskeskuksemme eivät ole vaatimusten ja tarpeiden edellyttämällä tasolla, vielä.

- *Paljon on myös spekuloitu onko Suomalaisten polvivammoilla yhteyttä ja epäilty jopa maajoukkueharjoittelua (?) Miten polvivammoja voisi edes pienellä mielikuvituksella liittää maajoukkueeseen?*

Tässä viimeisimmät polvivammat mm. Itävallasta:

- Thomas Morgenstern polvivamma (MM viikonloppuna 2013)
- David Zauner eturistisiteet poikki (2012)
- Mario Innauer eturistisiteet poikki (2012)
- Gregor Schlierenzauer polvivamma (2010 ja 2011)

Oma teoriansi on, että viimeisen kahden vuoden aikana tapahtuneet polvivammat ovat monesta asiasta kiinni (ylipitkiä hyppyjä, vammahistoriaa, rasitusvammoja jne.). Mutta mm. mäkisteet (ei suunniteltu telemark alastuloihin, vaan kanttikulman pienentämiseen) kääntävät polvea sisälle alastulossa (suksen kantatessa lähes joka kerta alastulovaiheessa). Siteet ovat olleet monessa tapaturmassa ja kaatumisessa mukana. Fettner oli hyvin lähellä loukkaantumista MM kisoissa, Morgilla meni MM kisoissa polvi. Kasailla ja Schmittillä oli polvivamma 2012. Vassilievillä jne. aiemmin. On siis hyvin tärkeätä pystyä tutkimaan polvivammojen syntymekanismit ja ennaltaehkäisemään niitä kaikin mahdollisin keinoin. Tähän huippu–urheiluyksikkö on luvannut antaa tukensa.

II Suunnitelmaosa

On laadittava **lyhyen tähtäyksen (uusi) suunnitelma (Sotsi)**, miten mennä eteenpäin 2013 - 2014 (mallina 2010 – 2011 järjestely) – edellytyksenä riittävästi resursseja (rahaa, työntekijöitä ja välineet yms. kunnossa). Eli näkemykseni, miten hoitaisin päävalmentajana (näyttöjä on siitä).

Olympiaprojekti

Tekisin Olympiakauteen valmistautumisen pääpiirteittäin samalla konseptilla kuin Suomeen tultuani kaudelle 2010 – 2011. Urheilijoille laadittaisiin yhtenäinen maajoukkuevetoinen valmistautuminen ja perustettaisiin vahva maajoukkueen ja (keskitetty) valmennuskeskusten yhteistyö, ns. ”maajoukkueen valmennustiimi”. Olympiaprojektin aikana pantaisiin täysi fokus ja valmentautuminen Olympiajoukkueeseen ja lajin muun toiminnan kehittäminen annettaisiin muille toimijoille. Menestys on tärkeää lajin pinnalla pysymisen kannalta, siksi työrauha olisi taattava. Mielestäni ei ole järkevää yrittää saada esim. nuorten MM joukkuetta jne. väkipakolla Olympiajoukkueen leirityksen imuun, mutta keskusharjoittelussa kaikki voisivat ja pitäisi olla mukana, ns. team harjoittelu! NMM taso tarvitsee kansainvälisellä tasolla ja valmistautumisessa eri asioita kuin Olympiakandidaatit. Jälkikasvun ylöstuontiin ja valmentajakoulutukseen tarvitaan tärkeä eri projekti vaikka yhteistyöllä ja avoimuudella edettäisiinkin ja ”läpinäkyvällä” meiningillä.

Ryhmien yhteisleiritys ei voisi kuitenkaan olla pääasia kuten kaudella 2012 – 2013, jolla kaikki yritykset perustuivat yhtenäisyyden rakentamiseen, jälkikasvun nostamiseen ja valmentajien kouluttamiseen jne. Huiput eli Olympiajoukkue tarvitsee Olympia-arvoisen iholla olevan ja tuntuvan panostuksen ja tuen päävalmentajalta sekä valmennustiimiltä. Valmennustiimin on vastattava fysiikasta sekä tekniikasta – jos on vastuu tuloksesta, pitää olla vastuu harjoittelusta! Henkinen valmennus ja fysioterapia loukkaantuneille urheilijoille on avainasemassa yhteistyössä Olympiakomitean huippu–urheiluyksikön kanssa. Välinekehitystyöhön on päästävä kiinni. Karkumatkalle muita ei saa päästää.

Info: Lahden mäet ovat kesän kiinni: maauimala on isossa mäessä ja K 90 mäessä remontti, joten luonnollisesti tapahtuu harjoittelussa siirtyminen Kuopioon, kesäkuu – elokuu. Luontaisilla keinoilla maajoukkue on saatava yhteen Olympiakesäksi. Syksystä eteenpäin Lahti on maailman huippukeskuksia valmentajalavoilla ja uusitulla profiililla varustettuna. Jatkossa Kuopio ja Lahti voisivat olla mäkihypyn maajoukkue-tason pääkeskukset (suurmäet), kuten ovat Rovaniemi ja Vuokatti yhdistetyn pääkeskukset (olosuhteet). Valmennuskeskusten valmennusvastaavat läheisessä yhteistyössä maajoukkueen kanssa. Huomioitavaa on, että Rovaniemi ja Vuokatti ovat tukipalveluiltaan huippuluokkaa.

Muitakin vartenotettavia konsepteja voimme kehittää.

Lisäksi on laadittava koko mäkihypyille uusi **pitkän tähtäyksen suunnitelma**, miten lajia on edistettävä ja hoidettava (ml. lajipäällikön / valmennuspäällikön tehtävä). Ja on varattava aikaa toteuttaa se kunnolla. Perusteellinen muutos ei synny hetkessä. Se edellyttää niin monen asian muuttumista ja kehittymistä. MUTTA kaikissa maissa, joissa se on toteutettu onnistuneesti (Saksa, Norja jne.), siihen on varattu kunnollinen työrauha.

* Perustetulla valmennuksen asiantuntijaryhmällä yhdessä Olympiakomitean kanssa lienee paras asiantuntemus tähän, yhteistyössä päävalmentajan kanssa. Vastuullamme on pienten punaposkisten mäkityttöjen ja -poikien tulevaisuus.

Uusia pikkujunnuja on saatavissa sadoittain lisää kun teemme liikuteltavan hyppymäen, jota viedään toreilta kouluille, tapahtumista messuihin. Norjassa mäkihyppyä on kyseisestä liikuteltavasta hyppymäestä (K 4) kokeillut n. 10 000 ihmistä kahden vuoden aikana. Lisää massoja, lisää vetäjiä.

Kuopiossa 7.3.2013

Pekka Niemelä, päävalmentaja Mäkihyppy